

וקבל היהודים את אשר החלו לעשות

יא

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 לְלִמּוֹד בְּעִמְקוֹת יוֹתֵר וְלוֹמַד בְּשִׁטְחֵי תוֹרָה, הָרִי זֶה נֶחֱשֵׁב
2 אֲצִלוֹ לְבִיטוּל תּוֹרָה וְאֵינוּ מְקִיִּים אֶת מִצְוֹת לִמּוֹד הַתּוֹרָה בְּלִמּוֹד זֶה,
3 כְּדַמוּכַח מְדַבְּרֵי הַגְּמָרָא בְּמִסְכַּת מְגִילָה⁴⁶ שְׁמִבְטָלִין
4 תְּלִמּוּד-תּוֹרָה לְמִקְרָא מְגִילָה, וְלִכְאוּרָה הָרִי גַם קְרִיאַת הַמְּגִילָה הִיא
5 לִמּוֹד תּוֹרָה וּמְדוּעַ הַדְּבַר נִקְרָא בִּיטוּל
6 תּוֹרָה? אֵלָּא שְׁלֵגְבֵי מִי מְסוּגֵל לְלִמּוֹד
7 בְּעֵינַי וּבְעוֹמֵק, לִימּוֹד שִׁטְחֵי כְּמוֹ
8 קְרִיאַת הַמְּגִילָה נֶחֱשֵׁב 'בִּיטוּל' תּוֹרָה,
9 וְכֵן גַּם כְּאִשֶּׁר מִישֵׁהוּ מְסוּגֵל לְלִמּוֹד
10 לְעַצְמוֹ בְּעֵינַי וּבְעוֹמֵק
11 וְאַף-עַל-פִּי-כֵן מוֹסֵר נִפְשׁוֹ
12 וְלוֹמַד עִמּוֹ, עִם חֲבֵרוֹ שִׁיידֵן רַק
13 לְלִמּוֹד פְּשׁוּט וְשִׁטְחֵי, וְעַד שְׁלוֹמֵד
14 גַּם עִם עוֹלְלִים וְיוֹנְקִים,
15 דְּקָאֵי שֶׁחֹבֵנָה הִיא אֲפִילוֹ עַל
16 תֵּינוּק שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ לְדַבֵּר וּבִכֵּל
17 זֹאת מְחִירִים בְּנִפְשׁוֹ דְּבֵרֵי תּוֹרָה
18 (שְׁהָרִי אֲצֵל תֵּינוּק שִׁיידֵעַ
19 לְדַבֵּר, מִתְחִיל כְּבָר הַחֵיִב
20 דְּחֵינּוּף, וְלִמּוֹד הַתּוֹרָה אִתּוֹ הוּא
21 חוֹבֵה כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּהַלְכוֹת
22 (תְּלִמּוֹד תּוֹרָה⁴⁷), וְאַף-עַל-
23 פִּי-כֵן לְמֵרוֹת שְׁמֵדוּבָר בְּעוֹלָל וְיוֹנֵק
24 רַךְ בִּיּוֹתוֹ, צָרִיף לְהֵיּוֹת אֲצִלוֹ
25 הָעֵנָן דִּיסְדָתָּ עוֹז, אֵין עוֹז
26 אֲלָא תּוֹרָה וְכִיּוֹן שֶׁהִלִּימּוֹד אִתּוֹ
27 בּוֹרְאֵי אֵינוּ לִימּוֹד בְּעֵינַי וּבְעוֹמֵק כִּפִּי
28 שֶׁהָאֵדָם הִיּוֹל לְלִמּוֹד לְעַצְמוֹ, אֲבֵל
29 הוּא מוֹסֵר אֶת נִפְשׁוֹ, וּמוֹתֵר עַל
30 הַתּוֹעֵלַת הַרוּחָנִית שְׁלוֹ וְעוֹסֵק גַּם
31 בְּלִימּוֹד זֶה, וְזֵהוּ עֵנָן הַמְּסִירוֹת-נִפְשׁ
32 לְמַעַן לִימּוֹד הַתּוֹרָה כִּפִּי שֶׁהוּא בְּמַצַּב
33 שֶׁל רוּחָה.
34 וְעַל-דֵּרֶךְ-זֶה בְּנוֹגַע לְעֵנָן
35 דְּלִשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם,
36 דָּאֵף שְׁנִמְצָאִים בְּזִמְן שֶׁל
37 הַרְחֵבָה כּו', וְתוֹרָה לֵה' אֵין אוֹיֵב
38 וּמִתְנַקֵּם שִׁמְפִּיעַ לִימּוֹד הַתּוֹרָה הָרִי
39 יִשְׁנֵנו ה' אֵל זֵר אֲשֶׁר בְּקִרְבֵּךְ',
40 זֶה הַיֵּצֵר הָרַע⁴⁸, שֶׁהוּא
41 בְּכַחֲשֵׁי אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם וְיֵשׁ צוּר
42 לְהַתְּגַבֵּר עֲלָיו וּלְנַצְחֵנוּ. הֵינּוּ,
43 שְׁלִפְעָמִים הוּא הַיֵּצֵר הָרַע כְּמוֹ

בְּאֲחֵרוֹנִים⁴⁵ שְׁמִי שְׁיִכּוֹל לְלִמּוֹד בְּעִמְקוֹת יוֹתֵר
וְלוֹמַד בְּשִׁטְחֵי תוֹרָה, הָרִי זֶה נֶחֱשֵׁב אֲצִלוֹ
לְבִיטוּל תּוֹרָה, כְּדַמוּכַח מְדַבְּרֵי הַגְּמָרָא בְּמִסְכַּת
מְגִילָה⁴⁶ שְׁמִבְטָלִין תְּלִמּוּד-תּוֹרָה לְמִקְרָא
מְגִילָה, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן מוֹסֵר נִפְשׁוֹ וְלוֹמַד עִמּוֹ,
וְעַד שְׁלוֹמֵד גַּם עִם עוֹלְלִים וְיוֹנְקִים, דְּקָאֵי
אֲפִילוֹ עַל תֵּינוּק שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ לְדַבֵּר (שְׁהָרִי אֲצֵל
תֵּינוּק שִׁיידֵעַ לְדַבֵּר, מִתְחִיל כְּבָר הַחֵיִב דְּחֵינּוּף,
כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּהַלְכוֹת תְּלִמּוֹד תּוֹרָה⁴⁷), וְאַף-עַל-
פִּי-כֵן צָרִיף לְהֵיּוֹת אֲצִלוֹ הָעֵנָן דִּיסְדָתָּ עוֹז, אֵין
עוֹז אֲלָא תּוֹרָה.
וְעַל-דֵּרֶךְ-זֶה בְּנוֹגַע לְעֵנָן דְּלִשְׁבִּית אוֹיֵב
וּמִתְנַקֵּם, דָּאֵף שְׁנִמְצָאִים בְּזִמְן
שֶׁל הַרְחֵבָה כּו', הָרִי יִשְׁנֵנו ה' אֵל זֵר אֲשֶׁר
בְּקִרְבֵּךְ, זֶה הַיֵּצֵר הָרַע⁴⁸, שֶׁהוּא בְּכַחֲשֵׁי אוֹיֵב
וּמִתְנַקֵּם. הֵינּוּ, שְׁלִפְעָמִים הוּא כְּמוֹ אוֹיֵב, שֶׁהוּא
שׁוֹנֵא הַגְּלוּי⁴⁹, שְׁאוּמֵר בְּגִלּוּי לְעִשׂוֹת הַיִּפְףָּ
הַתּוֹרָה, וְלִפְעָמִים הוּא כְּמוֹ מִתְנַקֵּם (נוֹקֵם)
שֶׁהוּא שׁוֹנֵא נִסְתָּר וְעוֹלָל עֲלִילוֹת כּו'⁴⁹, שְׁאוּמֵר
לוֹ שִׁיעֵשָׂה אֶמְנָם רַק עַל-פִּי הַתּוֹרָה, אֲבֵל בְּאוֹפֵן
כו' (מִיט קוֹנֶצֶן). וְכֵדִי לְהִשְׁבִּית הָאוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם,
צָרִיכָה לְהֵיּוֹת הָעֲבוּדָה בְּאוֹפֵן דְּמִפִּי עוֹלְלִים
וְיוֹנְקִים, הֵינּוּ לְהַעֲמִיד אֶת עֲצָמוֹ (הַאֲלֹטֵן זִין)
בְּמַעֲמַד וּמַצֵּב דְּעוֹלָל וְיוֹנֵק, הֵינּוּ לְהַנִּיחַ אֶת
שְׁכָלוֹ כּו'. וְזֵהוּ עֵנָן הַמְּסִירוֹת-נִפְשׁ, שְׁפִירוּשָׁה
גַּם מְסִירַת הַרְצוֹן⁵⁰, הַשְׁכָּל וְהַמְדוּת כּו', בְּאוֹפֵן
שֶׁעֲבוּדָתוֹ הִיא רַק מִצַּד 'קְבֻלַּת עוֹל' בְּלִבְד.
(ה) וְהִנֵּה הַכֹּחַ עַל זֶה הוּא מְמַשֵּׁה רַבְּנוּ, כְּפִי
שְׁמִבְאָר בְּמִאֲמָר⁵¹ בְּפִירוּשׁ הַכְּתוּב⁵²
וְאִתָּה תִצְנֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֲלֵיךְ שְׁמֵן
זֵית זָךְ גו' לְהַעֲלוֹת נֵר תְּמִיד,
דְּצוּוֹי (תִּצְנֶה) הוּא לְשׁוֹן צוֹתָא
וְחִיבוּר שֶׁהוּא עֵנָן
הַהִתְקַשְׁרוּת, וּפִירוּשׁ וְאִתָּה
מִשֶּׁה רַבְּנוּ תִצְנֶה לְפִי הַמְּשַׁמְעוֹת
הַפְּנִימִית הוּא שְׁמִשָּׁה מְקַשֵּׁר

(45) ראה שו"ת בית אפרים או"ח ס"ח. רש"ש מגילה ג, א. (46) שם. (47) לאדה"ז בתחלתו. (48) ראה שבת קה, ב. (49) ד"ה הנ"ל פ"ב. (50) ראה תו"א מקץ לו, ב. ובכ"מ. (51) פ"ג-ד. פט"ו. (52) ר"פ תצוה.